

Fanivideoita faneista

Faniuden performatiivisuus Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueen Tiktok-videoissa

Pinja Alatalo

Kandidaatintutkielma

Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen tutkinto-ohjelma, musiikkitiede

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos

Humanistinen tiedekunta

Turun yliopisto

Huhtikuu 2024

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Musiikkitiede

Tekijä: Pinja Alatalo

Otsikko: Fani videoita faneista – Faniuden performatiivisuus Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueen Tiktok-videoissa

Ohjaaja: Meri Kytö

Sivumäärä: 25 sivua

Päivämäärä: 3.4.2024

Tässä tutkielmassa tarkastelen suosittuja ja ajankohtaisia faniuden esittämisen tapoja sosiaalisessa mediassa. Aineistoni koostuu Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueella kuvatuista, Tiktok-alustalla julkaistuista fanivideoista, mutta niiden analyysi voi nähdäkseni lisätä ymmärrystä myös muista samankaltaisista fani-ilmiöistä. Käytän menetelmänäni laadullista sisällönanalyysia, eli tulkitseen videoilla näkyvää, faniuden esittämisen kannalta oleellista toimintaa aiemman tutkimuksen valossa. Keskeisiä käsitteitä analyysissä ovat performatiivisuus ja representaatio. Fanit tuottavat esityksillään, kuten pukeutumisella, yhteislaululla ja tanssilla, käsityksiä sekä itsestään yksilöinä että yhteisönä. Fanit luovat ja neuvottelevat musiikkiin ja konserttikokemukseen liittyviä merkityksiä, joista on niin ikään mahdollista hahmottaa sekä yksilöllisiä että yhdessä vuorovaikutuksessa jaettuja piirteitä. Tällaisen toiminnan voi ajatella heijastavan ja muodostavan fanien identiteettiä sekä vahvistavan yhteisöllisyyden tunnetta. Valitsemassani lukutavassa korostuu fanien aktiivinen toimijuus, mutta erilaiset tutkimusasetelmat tuottaisivat todennäköisesti toisenlaisia tulkintoja faniuden performatiivisuudesta. Siksi lisätutkimus monipuolisemman ja syvällisemmän ymmärryksen muodostamiseksi olisi tarpeen.

Avainsanat: fanius, performatiivisuus, representaatio, identiteetti

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Aikaisempi tutkimus	6
2.1	Performatiivisuuden ja representaation käsitteistä	6
2.2	Fanit aktiivisina identiteetin- ja merkityksenmuodostajina	7
3	Tutkimusasetelma	10
3.1	Tutkimuskysymys ja aineisto	10
3.2	Menetelmä	11
4	Karjuntaa, letkatansseja ja höyheniä – identiteettien ja roolien esityksiä	14
5	”Päähenkilöt” huomion ja samaistumisen kohteina ja representaatioina	17
6	Elämän ja faniuden jaettuina käännekohtia	20
7	Yhteenveto	23
	Lähteet	26

1 Johdanto

On kesäkuu 2023. Lontoon Wembley-stadion vastaanottaa 90 000 fania neljänä iltana peräkkäin ja Tiktok täyttyy värikkäästi pukeutuneiden sekä riemukkaasti tanssivien ja laulavien fanien keikkavideoista. Kiinnostavaa kyllä, moni näistä videoista on keskittynyt kuvaamaan nimenomaan faneja ja heidän toimintaansa, ei illan pääesiintyjää Harry Stylesia. Tiktok-julkaisut herättävät pohtimaan faneja esiintyjinä ja sitä, miten, miksi ja kenelle julkaisuissa esitetään faniutta. Olen tehnyt havaintoja vastaavasta ilmiöstä myös muiden poptähtien, kuten Taylor Swiftin fanien kohdalla. Videot vaikuttaisivatkin ilmentävän ajankohtaista ja suosittua tapaa performoida eli esittää faniutta sosiaalisessa mediassa. Tässä tutkielmassa tarkastelen tapoja, joilla fanit tuottavat itseään koskevia käsityksiä konserteissa kuvatuissa Tiktok-videoissa ja niiden avulla. Kirjoitan aiheesta ulkopuolisen näkökulmasta, sillä en itse kuulu kyseiseen faniryhmään ja nykyiset sosiaalisen median fanikäytännöt ovat minulle muutenkin suhteellisen vieraita. Näin ollen fanien itsestään ja toisistaan kuvaamat videot edustavat minulle jotakin uutta ja erikoista ja siksi kiinnostavaa.

Harry Styles (s. 1994) on englantilainen laulaja, jonka lähes kaksi vuotta kestänyt ja 169 keikkaa käsittänyt *Love on Tour* -kiertue (2021–2023) ylitti 600 miljoonan dollarin tulot ja on sosiaalisen median lisäksi saanut ylistystä useiden tiedotusvälineiden arvosteluissa (ks. esim. Pradhan 2023; Williams 2022). Stylesin esiintymisen lisäksi kommentteja ovat keränneet fanit höyhenpuuhkineen, cowboy-hattuineen ja glitter-asuineen. Vaikka Styles nauttii lehdistön suosiota, laulajaan keskittynyt akateeminen tutkimus vaikuttaa sen sijaan olevan melko vähäistä. Aiemmin häntä on tutkittu muun muassa maskuliinisuuden ja feminismin neuvotteluiden näkökulmasta (ks. Feasey 2017). Styles tuli alun perin tunnetuksi X Factor -formaattista julkisuuteen nousseen lauluyhtye One Directionin jäsenenä, ja tämä tausta elää tutkimuksessa edelleen vahvana. Hänen fanejaan on tutkittu yhteen hajoamisen jälkeenkin ensisijaisesti poikabändin faneina (ks. Coleman & Lyons 2023). Esitystutkija Hannah Joyce Banks (2020) tulkitsee Stylesin kehitystä kartoittavassa artikkelissaan akateemisen kiinnostuksen vähäisyyden liittyvän tämän taustaan laulukilpailussa ja poikabändissä. Kyseinen painotus on nähdäkseni värittänyt tutkimusta liikaa, ja haluan tutkimuskohteen ja menetelmän valinnalla ottaa kantaa siihen, että populaarimusiikin fanit ovat laajemman ja monipuolisemman ymmärryksen arvoisia. Minua kiinnostaa lisätä ymmärrystä ennen kaikkea siitä, minkälaisia esityksiä ja representaatioita fanit tuottavat itsestään.

Aloitan tutkielmani esittelemällä sille keskeiset performatiivisuuden ja representaation käsitteet. Kartoitan myös aiempaa fanitutkimusta ja ennen kaikkea siinä korostunutta käsitystä faneista aktiivisina toimijoina identiteettien ja merkitysten muodostamisessa. Sitten esittelen tarkemmin tutkimuskysymykseni, aineistoni muodostavat videot sekä käyttämäni menetelmän laadullisen

sisällönanalyysin ja sitä sivuavan lähiluvun. Tämän jälkeen siirryn käsittelemään Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueella kuvattuja Tiktok-videoita ja niissä esitettävää fanien toimintaa tutkimuskirjallisuuden valossa. Tarkastelun kohteena ovat fanien yhteislaulu, -tanssi, pukeutuminen sekä musiikille annetut henkilökohtaiset, mutta yhdessä jaetut merkitykset. En ole yllätykseni löytänyt Stylesia ja Tiktokia yhdistävää aiempaa tutkimusta, vaikka molemmat ovat ajankohtaisia ja varsin merkittäviä ilmiöitä. Uskon tutkielmani lisäävän ymmärrystä paitsi Stylesin faneista, myös tämän päivän fanikulttuureista ylipäätään.

2 Aikaisempi tutkimus

Tässä tutkielmassa tutkin, miten faniutta performoidaan Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueella kuvatuissa Tiktok-videoissa. Kiinnostuksen kohteena on videoilla näkyvä fanien toiminta konserttitapahtumissa. Lähestyn aihetta kulttuurisen musiikintutkimuksen, tarkemmin populaarimusiikintutkimuksen sekä mediatutkimuksen ja fanitutkimuksen viitekehysistä käsin. Rajaan laajaa ilmiötä tarkastelemalla ennen kaikkea faniuden esityksiä ja sitä, millaisia merkityksiä fanit niiden avulla tuottavat. Näkökulmalleni keskeisiä käsitteitä ovat näin ollen performatiivisuus ja representaatio, joita käsittelem seuraavaksi. Avaan tutkielmani teoreettista taustaa esittelemällä myös aiempaa tutkimusta, jossa fanius käsitetään aktiiviseksi toiminnaksi, joka on vahvasti sidoksissa merkitysten muodostamisen lisäksi identiteetteihin.

2.1 Performatiivisuuden ja representaation käsitteistä

Keskeinen, jo tutkimuskysymyksessäni esiintyvä käsite on performatiivisuus. Sukupuolentutkija Judith Butler on käsitellyt sukupuolen performatiivisuutta kirjassaan *Hankala sukupuoli* (2006 [1990]). Hän esittää, että sukupuoli-identiteettiä uusinnetaan jatkuvasti toiminnalla, eikä sitä siis ole olemassa ilman sitä. Sukupuolen ilmaukset eivät näin ollen ole jonkin valmiin sukupuoli-identiteetin seurauksia vaan keinoja sen muodostamiseen ja ylläpitämiseen. (Butler 2006: 79–80.) Sovellan tätä ajatusta Tiktok-videoihin, joiden sisällöistä tarkastelen keinoja, joilla fani-identiteettiä esitetään, siis ilmaistaan ja tuotetaan. Esimerkiksi tutkielmani aineistossa esiintyvät fanipaidat tai ylipäätään kiertueen teeman mukaisesti pukeutuminen voidaan tulkita faniuden performoinniksi. Julkinen esittäminen on keskeinen osa faniutta, ja videot sekä niissä näkyvä toiminta voidaankin hahmottaa paitsi fani-identiteetin rakentamisena, myös eräänlaisina todistuksina faniryhmään kuulumisesta. Siten performatiivisuus käsitteenä sopii mielestäni faniuden tarkasteluun, vaikka se eroaakin esimerkiksi henkilökohtaisemman sukupuoli-identiteetin esittämisestä.

Toinen olennainen ja performatiivisuudelle läheinen käsite on representaatio, jolla tarkoitetaan esittämisen, kuvaamisen ja edustamisen tapoja, jotka eivät pelkästään heijasta todellisuutta vaan osallistuvat sen ja sitä koskevien merkitysten tuottamiseen (Rossi 2015: 72). Sosiologi Stuart Hall (1996: 4–6) korostaa representaatioiden merkitystä identiteettien rakentamisessa ja esittää identiteetit yksilön omaksumina positioina, jotka edustavat aina erontekoa 'toisesta', siis siitä, jonka kanssa ei identifioiduta. Sen lisäksi, että Tiktok-videot kuvaavat, muokkaavat ja tuottavat faniutta ilmiönä sekä fanien ymmärrystä itsestään, ne myös heijastavat ja luovat käsityksiä siitä, mitä fanit eivät koe olevansa ja edustavansa. Tämän vuoksi on kiinnostavaa kiinnittää huomiota myös siihen, mitä videoilla ei näy tai kuulu.

Fanit käsitetään usein aktiivisiksi toimijoiksi, jotka itseään koskevien käsitysten lisäksi muokkaavat fanituksensa kohdetta. He eivät pelkästään omaksu ja uusinna tiettyä ideologiaa, vaan myös osoittavat kulttuurituotteita kohtaan kritiikkiä ja neuvottelevat vaihtoehtoisia tulkintoja niistä (Jenkins 2018: 22). Mediatutkija John Fiske (1992: 38, 41) kutsuu tällaista aktiivista merkityksenmuodostusta semioottiseksi tuotteliaisuudeksi (engl. *semiotic productivity*), ja esittää, että pelkän vastaanottamisen sijaan fanit uudelleentuottavat kulttuurituotteita. Viestinnätutkija Barry Brummet (2015: 113) käyttää representaation kanssa jokseenkin samankaltaista metonymian käsitettä, jolla tarkoitetaan konkreettisia keinoja ilmaista jotakin abstraktia asiaa kulttuurisissa teksteissä. Tutkielmassani tarkastelen erilaisia tapoja, joilla fanit ilmaisevat ja tuottavat abstraktia faniuden ilmiötä sekä siihen liittyviä merkityksiä Tiktok-videoissaan.

2.2 Fanit aktiivisina identiteetin- ja merkityksenmuodostajina

Kuten edellä mainitsin, akateemisessa tutkimuksessa faniutta käsitellään usein tiiviissä yhteydessä identiteetteihin. Molemmat niistä käsitetään ilmiöiksi, joita aktiivisesti tuotetaan muun muassa performatiivien ja representaatioiden avulla. Tällainen lähestymistapa korostaa ajatusta todellisuuden konstruktivistisesta luonteesta eli siitä, että kulttuuriset ilmiöt ja ymmärrys niistä rakentuvat sosiaalisessa vuorovaikutuksessa (Brusila 2013: 142). Fanitutkimukselle keskeistä on myös Hallin (1996: 4) näkemys siitä, että identiteetit perustuvat enemmän eronteolle kuin todelliselle yhtenäisyydelle. Esimerkiksi fanitutkija Kristina Busse (2017: 179) esittää, että omaa käsitystä faniyhteisöstä suojellaan sulkemalla toisia ulkopuolelle. Samoin Fiske (1992: 35) mukaan fanien ja ryhmän ulkopuolisten välinen raja tunnustetaan ja sitä valvotaan tarkasti. Faniksi identifioitumisen lisäksi toiminnan määrä ja laatu on nähty lähtökohtana erontekoon faniryhmien sisällä jaotteleamalla faneja erilaisiin kategorioihin ja hierarkioihin (ks. esim. MacDonald 1998: 136–138). Monet fanihierarkioiden tutkimuksista ovat keskittyneet mediatuotteiden fanien tarkasteluun. Niitä on kuitenkin sovellettu laajasti myös musiikkifaneihin, ja uskon teorioiden sopivan myös tutkimuskohteeni kaltaisen merkittävän populaarikulttuurin ilmiön tarkasteluun sosiaalisen median kontekstissa.

Monet faniryhmien luokitteluista perustuvat sosiologi Pierre Bourdieun (1986: 241) kulttuurisen ja sosiaalisen pääoman käsitteille. Fiske (1992) tuo käsitteet Bourdieun yhteisöllistä näkökulmaa rajatumpaan fanitutkimuksen kontekstiin keskittymällä erityisesti fanien väliseen viestintään. Hän tarkoittaa kulttuurisella pääomalla fanituksen kohteesta hankittua tietoa ja sitä kohtaan osoitettua arvostusta, jotka ovat yhteydessä fanin asemaan vertaistensa keskuudessa (Fiske 1992: 32). Sosiaalinen pääoma viittaa fanitutkimuksessa puolestaan fanin sosiaalisiin verkostoihin eli tuttavisiin ja yhteisöihin ryhmän sisällä (Hills 2002: 57). Saavutetusta pääomasta viestitään konkreettisesti

esimerkiksi fanituotteiden, pukeutumisen, tyylin, puheen ja luovan tuotannon avulla (Berrière & Finkel 2020: 486, 493; Fiske 1992: 43). Klubikulttuureita tutkinut Sarah Thornton (1995: 11) kirjoittaa alakulttuurisesta pääomasta (engl. *subcultural capital*), jolla hän tarkoittaa etenkin nuorisokulttuureille tyypillistä tapaa ilmaista tietämystään siitä, mikä on heille ajankohtaista ja ”coolia”. Kulttuurisen pääoman tapaan se vahvistaa omistajansa statusta ja sitä voi ilmaista materiaalisesti, ulkonäöllisesti ja kielellisesti (Thornton 1995: 11).

Yksilön asemaan liittyen fanitutkija Matt Hills (2002: 57) lisää Bourdieun luokitteluun symbolisen pääoman, joka merkitsee fanin yleistä mainetta ja tunnustusta ryhmänsä jäsenenä. Media- ja kulttuurintutkija Bertha Chin (2018: 254) tuo fanitutkimuksen viitekehykseen puolestaan huomiopääoman (engl. *attention capital*), jossa fanin some-esityksellään saama huomio vahvistaa tämän asemaa ja tunnustusta fanituksen kohteen ja muiden fanien silmissä. Chinin (2018: 244) mukaan fanihierarkioissa tapahtuukin jatkuvaa kilpailua myös näennäisen tasa-arvoisilla sosiaalisen median alustoilla. Kokoavasti voidaan todeta, että fanius käsitetään aktiiviseksi toiminnaksi, jolla erottaudutaan sekä fanina muista että muista faneista. Monet näistä erottautumisen tavoista ovat näkyviä, jolloin niistä on luontevaa tehdä havaintoja tutkielmani aineistosta.

Konsertteja voidaan pitää yhtenä keskeisenä populaarimusiikin faniuden konteksteista, joissa monitasoisia musiikkiin liittyviä identiteettejä sekä musiikin merkityksiä neuvotellaan ja tuotetaan uudelleen. Faneille on tärkeää käsittää itsensä samanlaiseksi muiden fanien kanssa ja toisaalta erilaiseksi tavallisista yleisönjäsenistä (Cavicchi 1998: 135). Populaarimusiikintutkija Daniel Cavicchi (1998: 38) esittää Bruce Springsteenin faneja käsittelevässä tutkimuksessaan keikkojen vahvistavan ja muokkaavan käsityksiä siitä, keitä fanit ovat ja mihin he kuuluvat. Musiikki tulkitaan suhteessa omiin elämäkokemuksiin, mutta ajatus siitä, että kuka tahansa voi samastua musiikkiin luo yhteenkuuluvuuden tunnetta fanien välille (Cavicchi 1998: 149, 161). Myös populaarimusiikintutkija Simon Frith (1996b: 121) kirjoittaa, miten musiikin kokeminen synnyttää meissä tunnesiteitä sekä esiintyjään että muihin faneihin. Analysoin myöhemmin, minkälaisia yksilöllisen ja kollektiivisen identiteetin rakentamisen sekä esiintyjän, musiikin ja muiden fanien kanssa vuorovaikuttamisen tapoja Tiktok-videoissa performoidaan.

Sen lisäksi, että keikoilla faneja yhdistää odotus jaetusta kokemuksesta, Cavicchin (1998: 89, 161) mukaan esityksen aikana omaksutaan uusia rooleja. Frith (1996a: 207) kirjoittaa niin ikään, että live-esitykseen kuuluu sekä spontaania käytöstä että roolin esittämistä ja siihen kuuluvien sääntöjen noudattamista. Tällaista toimintaa on mielestäni luontevaa tarkastella performatiivisuuden käsitteen avulla. Tässä tutkielmassa käytän käsitettä laajassa merkityksessä, kun ymmärrän lähes kaiken videoilla näkyvän fanien toiminnan faniuden esittämiseksi. Performatiivisuuden ja fanitutkimuksen

yhdistäminen ei ole uusi ajatus. Esimerkiksi digitaalisen vuorovaikutuksen tutkija Elina Salomaa (2016: 138, 143) on tutkinut jalkapallofanien livetwiittaamista kiinnittäen huomiota tapahtuman aikana fanien omaksumiin ja heille tuotettuihin rooleihin sekä fanitoimintoihin, joilla fanius tehdään näkyväksi. Samankaltaisesti musiikintutkija Meri Kytö (2011: 89) on tutkinut jalkapallofaniryhmien äänellistä rakentumista, jossa yksi fanien suosima keino on jäljitellä kannustuslauluja ja -huutoja sosiaalisessa mediassa otteluiden aikana. Vaikka eri faniryhmät eroavat aina toisistaan, tällainen tilannekohtainen performatiivisuuden näkökulma voi nähdäkseni sopia fanien toiminnan tarkastelemiseen myös keikkojen yhteydessä. Esittäminen on nimittäin erottamaton osa mitä tahansa faniutta, ja keskityn tarkastelemaan jalkapallo-otteluun verrattavissa olevaa spekaakkelimaista tapahtumaa ja sille annettuja merkityksiä sosiaalisen median kontekstissa.

3 Tutkimusasetelma

Kiinnostuin faniuden performatiivisuuden tutkimuksesta alun perin siksi, että sosiaalisessa mediassa huomioni on kiinnittynyt enenevässä määrin fanien konserttitapahtumista julkaisemiin videoihin, jotka keskittyvät varsinaisen esiintyjän sijaan faneihin ja heidän toimintaansa. Tutkielmani tavoitteena on lisätä ymmärrystä tavoista, joilla fanit tuottavat itseään koskevia merkityksiä. Analysoin Tiktok-alustalta valikoimiani, mielestäni ilmiötä monipuolisesti havainnollistavia videoita aiemman tutkimuksen valossa. Seuraavaksi esittelen tarkemmin tutkimuskysymykseni ja aineistoni sekä hyödyntämäni menetelmän laadullisen sisällönanalyysin.

3.1 Tutkimuskysymys ja aineisto

Tutkimuskysymykseni on, miten faniutta performoidaan Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueella kuvatuissa Tiktok-videoissa. Erityisen kiinnostunut olen videoille taltioidusta fanien toiminnasta konserteissa. Tämän vuoksi en ole valinnut aineistooni esimerkiksi pelkästään Stylesiin keskittyviä julkaisuja, enkä tarkastele Tiktokin viitekehystä, kuten kommentteja tai sille tyypillisiä ilmaisumuotoja. Tiedostan silti, että myös nämä, tutkielmani ulkopuolelle rajautuvat tekijät tuottavat jatkuvasti käsityksiä faneista ja faniudesta. Esimerkiksi Tiktok alustana vaikuttaa siihen, minkälaista sisältöä fanit tuottavat keikoilla kuvaamastaan materiaalista ja ketkä sitä tuottavat. Valtaosa Tiktokin käyttäjistä on teini-ikäisiä tai nuoria aikuisia (Barta & Andalibi 2021: 2). Samaa voi olettaa Stylesin faneista, mutta on muistettava, että kyseessä ei kuitenkaan ole yhtenäinen ryhmä. Vaikka tietyt asiat korostuvat videoissa, liiallisia, koko faniryhmää koskevia yleistyksiä on syytä välttää. Lisäksi Tiktokissa on mahdollista julkaista vain lyhyitä videoita, jotka voivat kestää 15 sekunnista kymmeneen minuuttiin. Julkaisujen formaatti ja alustalla vallitseva vaikutelma anonymiteetistä kannustavat julkaisemaan omakohtaisia, ”aitoja” videoita (Barta & Andalibi 2021: 8). Julkaisut eivät siis ole dokumentaarinen kuvaus fanien kokemuksista keikoilla, eikä siihen yleensä myöskään pyritä.

Tässä tutkielmassa huomion kohteina ovat videoille ikuistettu fanien laulu, tanssi, pukeutuminen, vuorovaikutus toisten fanien ja esiintyjän kanssa sekä niiden välittämät ja tuottamat merkitykset. Näitä performatiiveja tarkastelemalla pyrin lisäämään ymmärrystä faniuden esittämisestä konsertteihin sijoittuvissa Tiktok-videoissa. Oleellisia kysymyksiä ovat paitsi mitä ja millaista faniutta videoilla tuotetaan, myös kenelle ja miksi, eli mitä julkaisut kertovat faniudesta ja mihin niillä mahdollisesti pyritään. Koska en tee etnografista tutkimusta kuten haastattelua, fanien intentioita on mahdotonta tietää varmasti. Kyseessä on siis oma, tutkimuskirjallisuuteen perustuva tulkintani siitä, mitä videoissa tapahtuu. Esittämällä kysymyksiä aineistolle pyrin lisäämään tietoa faniuden esittämisestä juuri tämän aineiston ja menetelmän viitekehyksessä. Se voi kuitenkin paljastaa myös muihin faniryhmiin

sovellettavissa olevia tulkintoja ja toisaalta lisätutkimuksen tarpeen, jos ja kun tämän opinnäytetyön puitteissa ei ole mahdollista vastata kaikkiin kiinnostaviin kysymyksiin.

Aineistoni muodostavat performatiivisuuden käsitteen kannalta kiinnostavat Tiktok-videot, jotka on julkaistu laulajan ja kiertueen nimiin viittaavalla #hslot-tunnisteella. Halusin keskittyä rajalliseen määrään keikkoja, ja Stylesin ”kotiinpaluukeikat” Wembley-stadionilla kesäkuussa 2022 ja 2023 olivat yleisömääränsä puolesta merkittäviä. Lisäksi keikat sijoittuvat kiertueen puoliväliin ja loppupuolelle, joten fanien kehittämät ja ylläpitämät rituaalit olivat ehtineet siihen mennessä vakiintua siten, että niitä on mielekästä tarkastella. Tutkielman aineisto koostuu 12 lyhyestä, alle minuutin pituisesta videosta, joista kukin on keskittynyt yhden faneille merkityksellisen hetken kuvaamiseen. Nähdäkseni niitä kaikkia tarvitaan tutkimuskysymykseen vastaamiseen ja tutkielman tavoitteeseen, eli faniuden performatiivisuuden monipuoliseen ymmärtämiseen pääsemisessä. Keikkapaikan, Stylesin laulukielen, kansainvälisen faniryhmän ja kielitaitoni vuoksi käsittelem vain englanninkielisiä videoita, vaikka tunnisteella löytyy julkaisuja lukuisilla muillakin kielillä. Lisäksi aineiston rajaus perustuu pitkälti Tiktokin algoritmille ja sille, mitä videoita minulla on sen perusteella sattunut tulemaan vastaan. Myös omat havaintoni ja kiinnostuksen kohteeni ohjasivat rajausta, sillä olin aiemmin esimerkiksi nähnyt videoita fanien pukeutumisesta ja halusin tarkastella sitä myös tässä tutkielmassa.

3.2 Menetelmä

Lähestyn aineistoa sukupuolentutkija Jaana Vuoren (2023) laadullisen sisällönanalyysin periaatteet mielessä pitäen. Vuoren (2023) mukaan menetelmälle ominaista on se, että kirjoittajan teoreettinen ymmärrys ohjaa aineistosta valikoituvia kiinnostuksen kohteita sen sijaan, että pyrittäisiin koko aineiston systemaattiseen läpikäymiseen. Toisin sanoen teen havaintoja aineistosta tutkimuskysymyksen ohjaamana ja tulkitsen niitä aiemman tutkimuksen valossa tutkimuskirjallisuuteen perehdyttyäni. Lisäksi laadullisessa sisällönanalyysissä keskitytään nimensä mukaisesti sisältöön, eikä tarkastella esimerkiksi ilmaisumuotoja (Vuori 2023). Tämä ajatus sopii tutkielmaani, sillä olen kiinnostunut siitä, mitä videoilla näkyy ja kuuluu – siis niissä kuvatusta fanien toiminnasta – en niinkään julkaisuista formaattinsa edustajina. Oleellista on myös tehdä aineiston sisäistä vertailua eli etsiä yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia videoiden välillä (Vuori 2023). Keskityn siis aineistossa tutkimuskysymykseni kannalta tärkeisiin aiheisiin, joita järjestän kokonaisuuksiksi niille yhteisten sisältöjen perusteella. Sosiaalityön professori Kirsi Juhila (2023) kutsuu tällaista analyysia edeltävää aineiston käsittelyä koodaamiseksi tai teemoitteluksi. Tutkielmassani kategorioita ovat fanien laulu, tanssi, pukeutuminen ja vuorovaikutus, joita käsittelem tässä järjestyksessä. Jaottelu on kuitenkin jokseenkin keinotekoinen ja mielivaltaisen, sillä sisällöt toistuvat pitkälti videosta toiseen. Aineiston ryhmittely perustuukin siihen, mikä vaikuttaisi olevan kunkin videon ydinsisältö.

Laadullisen sisällönanalyysin lähtökohdat muistuttavat osin teosten tutkimukseen keskittyvää lähilukua. Musiikintutkija John Richardsonin (2017: 8, 19, 27) mukaan lähiluvulle tyypillistä on lähestyä ilmiötä käsitteiden kautta ja keskittyä kokonaisuuden systemaattisen hahmottamisen sijaan yksityiskohtiin, jotka sekä kuvaavat kohdetta että tuottavat sitä koskevia merkityksiä. Tässä lähtökohdassa on yhtymäkohtia laadulliseen sisällönanalyysiin, kun kohdetta koskeva ymmärrys ohjaa aineistosta tehtyjä havaintoja ja niiden tulkintaa. Vaikka aineistoni muodostuu taideteosten sijaan itse rajaamastani sosiaalisen median aineistosta, voi Tiktok-videot mielestäni jossain määrin käsittää fanien luomiksi teoksiksi. Julkaisujen yksityiskohtia tulkitsemalla voidaan esimerkiksi lisätä ymmärrystä niiden kuvaamasta faniuden ilmiöstä. Lähestynkin julkaisuja niiden sisällön näkökulmasta sillä ajatuksella, että ne ovat faniuden kuvauksia, eivät pelkästään tuotteita tai Richardsonin (2017: 2) sanoin oireita. Toisaalta en voi myöskään olettaa, että someaineisto mahdollistaisi neutraalin katsauksen faniuteen. Esimerkiksi Salomaa (2016: 140) huomauttaa, että mediajulkisuus saattaa toimia kannustimena faniuden liioiteltuun performatiivisuuteen. Julkisuus tai sen mahdollisuus saattavat siis hyvinkin vaikuttaa aineiston sisältöön. Toisaalta Tiktok erottuu muista sosiaalisen median alustoista sillä, että sen julkaisuissa pyritään yleensä ennen kaikkea autenttisuuden ja samaistuttavuuden esittämiseen esimerkiksi julkaisemalla viimeistelemätöntä, jopa estotonta sisältöä (Barta & Andalibi 2021: 11). Tällaiset sosiaalisen median erityispiirteet eivät katsoakseni ole este tutkimukselle, vaan ne voivat päinvastoin herättää kiinnostavia lisäkysymyksiä ja tuottaa erilaisia tulkintoja vaikkapa etnografiseen kenttätööhön verrattuna. Tiedostan kuitenkin, että tarkastelen nimenomaan representaatioita eli sitä, mitä videoissa esitetään, en esimerkiksi pyri faniyhteisön kokonaisvaltaiseen ymmärtämiseen tai tutki faneja yksilöinä.

Richardsonin tapaan myös Brummet (2019: 113) ohjeistaa lähiluvun yhteydessä kysymään, miten jokin merkki representoi sitä toimintaa, objektia tai tapahtumaa, johon se liittyy. Tiktok-videoissa tällaisia yksityiskohtia ovat esimerkiksi fanien vaatetus sekä erilainen toiminta, kuten tanssi ja laulu. Merkkejä tulkitsemalla voidaan lisätä ymmärrystä siitä, miten ja millaista faniutta Tiktok-videoissa kuvataan ja tuotetaan. Lähilukua käytetään usein yleistysten tekemiseen unohtamatta kohteen ainutlaatuisuutta (Richardson 2017: 9). Tutkielmani voi auttaa valaisemaan paitsi videoissa esiintyviä Harry Stylesin faneja, myös muita nykypopulaarimusiikin faniryhmiä tuomalla yleiseen tietoisuuteen joitakin ajankohtaisia ja suosittuja faniuden ilmaisemisen tapoja. Lähiluvun ajatellaankin paljastavan jaettuina, mutta ei kuitenkaan universaalisti jaettuina merkityksiä ja tunnettuja, mutta ei artikuloituja merkityksiä (Brummet 2019: 15). Uskon tutkimusasetelmani auttavan saattamaan kirjalliseen ja yleisemmin ymmärrettävään muotoon faniuden esittämisen tapoja. Seuraavassa luvussa tarkastelen fanien vaatetusta sekä yhteislaulu- ja tanssiaperinteitä identiteettien ja merkityksenmuodostuksen näkökulmasta. Sitten siirryn käsittelemään yksittäisten fanien esityksiä sekä niiden potentiaalia toimia

samastumisen kohteina muille faneille ja toisaalta faniryhmän representaatioina ulkopuolisille. Lopuksi analysoin sitä, miten fanit jakavat Tiktok-videoissa elämänsä käännekohtia muiden fanien kanssa.

4 Karjuntaa, letkatansseja ja höyheniä – identiteettien ja roolien esityksiä

On Harry Stylesin toinen peräkkäinen ilta Wembley-stadionilla, kun fani odottaa keikkapaikan ulkopuolella kamera kädessä hetkeä, jolloin ”Leave America!” -huuto raikuu selvästi erottuvana Lontoon illassa (@rubymaypayne: 15.6.2023). Samaan aikaan stadionin seinien sisäpuolella toinen fani on suunnannut kameransa Stylesiin ilmeisenä aikomuksenaan kuvata tämän reaktio samaiseen huutoon (@gigscatcher: 15.6.2023). Näitä faneja näyttäisi yhdistävän tietämys siitä, että kyseinen ”As It Was” -kappaleen lyriikka tulee huutaa mahdollisimman lujaa, ja että se tulisi myös mielellään taltioida ja julkaista. Tällainen toiminta kuvastaa faneja kulttuurisen pääoman tuottajina ja käyttäjinä (ks. Fiske 1992: 33). Omien perinteiden luominen on osa fanien aktiivista osallistumista konserteissa. Ne perustuvat usein kappaleiden teemoille ja niiden tavoitteena on kuroa umpeen esiintyjän ja yleisön välistä etäisyyttä. (Cavicchi 1998: 93.) Kyseessä vaikuttaa olevan paitsi keino luoda yhteisöllisyyden tunnetta fanien välille, myös kilpailla muiden yleisöjen kanssa Stylesin reaktiosta. Perinne onkin samanaikaisesti sitä vahvistava trendi, jossa videot julkaistaan sosiaalisessa mediassa keikkapäivällä merkittyinä, ja ne sisältävät yleensä jonkinlaisen kommentin huudon vastaanotosta. Esimerkiksi tarkastelemassani videossa huuto saa Stylesissa aikaan selvän reaktion, ja hän osoittaa ilmeellään ja eleillään hyväksyntää fanien toiminnalle. Kuvatekstissä hänen todetaankin vaikuttaneen ”tyytyväiseltä [...] tällä kertaa” (@gigscatcher: 15.6.2023).

Keikoilla muusikko ja fanit luovat yhdessä arvoa musiikille ja kiertueelle, ja sosiaalisessa mediassa fanit toimivat aktiivisina diskurssin levittäjinä tehden muusikosta ja tämän musiikista merkityksellisiä (Coulter 2022: 140–143). Teollisesti tuotettujen populaarikulttuurin tekstien ajatellaan siis sellaisinaan olevan riittämättömiä ja vaativan fanien aktiivista osallistumista, työstämistä ja täydentämistä tullakseen merkityksellisiksi (Fiske 1992: 47). Tällaisen neuvotteluprosessin tuloksena fanit ovat päättäneet nostaa kyseisen lyriikan erityisen tärkeäksi kenties osoittaakseen enemmän tai vähemmän vakavissaan mieltä Stylesin amerikkalaistumista vastaan. Yleisön ja laulajan roolit ikään kuin vaihtuvat hetkeksi pääläelleen, kun fanit vaikuttavat esiintyvän Stylesille. Hän myös selvästi tietää, mitä on luvassa, vaikka fanit laulavat koko ajan raivokkaasti mukana niin lyriikoita kuin melodioita. Styles antaa heille tilaa pysäyttämällä tanssinsa, poistamalla korvanappinsa ja hiljentymällä osoittaen mikrofoniin kohti yleisöä (@gigscatcher: 15.6.2023). Lisäksi videon taustalla näkyvä kitaristi hakkaa kädellään ilmaa ja yhtyy fanien huutoon. Näin ollen fanien toimintaa yllyttäviä aukkoja voi ajatella löytyvän musiikin lisäksi live-esityksestä. Jenkins (2018: 22) muistuttaa, että vaikka faneilla on toimijuutta, heillä ei ole täyttä autonomiaa toimiessaan musiikkiteollisuuden vahvasti säätelemässä kontekstissa.

Markkinoiden ja yleisöjen erottamattomuudesta huolimatta fanien aktiivista roolia merkityksenantajina ja kulttuurisen pääoman tuottajina ei haluta kiistää. Yhteislaulun lisäksi tanssiperinteet korostuvat Tiktokin *Love on Tour* -fanivideoissa. ”*Treat People with Kindness*” -nimisen kappaleen aikana fanit muodostavat sen sanoman hengessä tanssiletkoja (engl. *conga lines*), joihin kuka tahansa on tervetullut liittymään (ks. @georgiashepherd: 19.6.2022). Kappaleen kertosäkeistöissä letkoista irtaudutaan joko vapaamuotoiseen hyppimiseen ja tanssimiseen tai *boot scoot* -rivitanssiin sen askeleet osatessaan (ks. @riminitate: 17.6.2023). Henkilökohtainen ja yhteisöllinen ilmaisu yhdistyvät myös ”*Satellite*”-kappaleen aikana, kun fanit muodostavat rinkejä, joiden keskelle yksittäiset fanit hakeutuvat tanssimaan ennen kuin ympyrät suljetaan moshpit-tyyliin kertosäkeistön alussa (ks. @caldarby: 18.6.2023). Tanssirituaalien aikana fanien katse ja arvioiva silmä kääntyy lavalta yleisöön. Yleisön ja esiintyjän välinen raja hämärtyy jälleen, kun fanit esiintyvät toisilleen ja toistensa kanssa. Faneille onkin luontevaa käsittää kulttuurituote yhteisenä omaisuutena (Fiske 1992: 40). Kiertueen nimi *Love on Tour* häivyttää kiinnostavasti muusikon nimen ja korostaa sen sijaan tunnetta – jotain, joka jaetaan ja koetaan yhdessä. Eräs ylemmästä katsomosta maantason fanitansseja kuvannut hehkuttaa, kuinka hän rakasti katsella *boot scoot* -tanssia (@riminitate: 17.6.2023). Toinen fani yhdistää videonsa kuvatekstissä liikuttuneen emojin letkatansseihin ja julistaa yleisön parhaaksi, jota hän on kyseisellä kiertueella todistanut (@georgiashepherd: 19.6.2022). Konsertit hahmotetaankin suhteessa toisiinsa, ja merkityksellistä on se, mikä muuttuu ja mikä puolestaan pysyy samana (Cavicchi 1998: 92). Rituaalit muodostavat kiintopisteen, johon verrata paitsi itse konsertteja, myös yleisöjen suoriutumista vaihtuvista rooleistaan.

Käyttäytyminen on tärkeää toisen fanistatuksen ja tavallisesta yleisöstä erottautumisen arvioimisessa, koska ulkopuolisen on helppo havaita se (Cavicchi 1998: 104). Kenties edellä mainittu fanin arvio parhaasta yleisöstä perustuukin siihen, että moni yleisön jäsen käyttäytyy faneille sopivalla tavalla erotuksena muusta, passiivisemmasta yleisöstä. Videon kuvaamalla ja julkaisemalla tällainen hyväksyty käsitelmä faniudesta leviää ja saa mitä todennäköisimmin osakseen entistä enemmän tunnustusta. Faniiksi erottautumisen ohella itsensä käsittäminen osaksi yleisön muodostamaa, voimakkaaksi koettua kokonaisuutta on tärkeää henkilökohtaiselle faniudelle (Cavicchi 1998: 88). Fanien ja tavallisen yleisön välinen eronteko ei välitykään suoraan aineistosta, mutta sitä vastoin yhteisöllisyyden korostamisesta on luontevaa tehdä havaintoja, kun esimerkiksi yhteistanssille annetaan arvoa siitä huolimatta, että ei itse ole osa sitä. Video on osoitus siitä, että fani kuuluu samaan ryhmään, kun hän tietää, mistä on kyse ja jakaa merkitykselliseksi koetun hetken muiden kanssa. Faniutta koskevan tiedon ja arvostuksen kerryttäminen onkin tärkeää itsetunnon vahvistamiselle faniryhmän keskuudessa (Fiske 1992: 33). Tähän tarkoitukseen fanit käyttävät kaupallisesti tuotetun tiedon lisäksi itse tuottamaansa tietoa (Fiske 1992: 43). Fanivideot ovat näin ollen paitsi todistus fanin itsensä omaksumasta kulttuurisesta pääomasta, myös keino auttaa muita faneja kerryttämään

samanlaista tietoa ja arvoja. Fanit ikään kuin toteuttavat omia roolejaan ja ryhmän sisäistä työnjakoa, kun toiset fanit keskittyvät tanssimaan muiden tallentaessa ja välittäessä perinnettä eteenpäin. Näin ollen videot vahvistavat käsitystä yhteisöstä ja siihen kuulumisesta.

Myös faniuden performoiminen ulkonäöllisesti voidaan käsittää keinoksi jakaa merkityksiä yhdessä, luoda sosiaalista identiteettiä sekä osoittaa ryhmään kuulumista (Fiske 1992: 38). Oikeanlainen pukeutuminen voidaan tulkita puhtaan identiteetinmuodostuksen ja yhdessä jakamisen lisäksi fanistatuksen esittämisenä ja pääoman muotojen viestimisenä muille (Berrière & Finkel 2022: 480–482). Eräs fani on ikuistanut yleisön ilakoivaa poistumista Wembley-stadionilta yhteislaulun säestämänä (@ebonyearle: 14.6.2023). Ihmiset muodostavat värikkäästi pukeutuneen massan, josta on mahdollista erottaa lukuisia tapoja, joilla kiertueen teemaa on tulkittu. Joitakin yhdistäviä ja faniutta tuottavia tekijöitä ovat muun muassa vaaleanpunainen väri, glitter, höyhenpuuhkat, cowboy-hatut ja fanipaidat. Vaikuttaa siltä, että keikkayleisö on ottanut Stylesin faneihin usein yhdistetyn feminiinisyyden vastaan, ja he tekevät niin ilmeisen riemuiten ja jopa liioitellen. Tällaista tulkintaa tukee myös yhteislaulukappale ”What Makes You Beautiful”, joka on Stylesin entisen yhtyeen One Directionin tuotantoa. Laulajan taustaa poikabändissä ja siihen usein liitettyä stereotyyppistä faniutta ei häpeillä, vaan Stylesin historian ja kyseisen kappaleen tuntemus on päinvastoin faneja yhdistävä tekijä.

Faneilla onkin mahdollisuus haastaa normeja (Fiske 1992: 38) ja kapinoida median heistä välittämää kuvaa vastaan (Chin 2018: 246). Tällaiset faniyhteisössä saadut myönteiset toimijuuden kokemukset voivat antaa faneille arkielämästä poikkeavia voimaannuttavia kokemuksia (Fiske 1992: 38) ja voimavaroja yleiseen elämänhallintaan (Grossberg 1992: 65). Fanius on erottamaton osa jokapäiväistä elämää ja identiteettiä, ja konserttikokemuksia pyritään ikään kuin elämään uudelleen esimerkiksi videoiden ja fanituotteiden avulla (Cavicchi 1998: 90–91). Videoiden julkaiseminen sosiaalisessa mediassa mahdollistaa muistamisen lisäksi sen, että fanit voivat itse luoda mahdollisesti laajalle leviäviä ja siksi vaikutusvaltaisia representaatioita itsestään riippumatta siitä, minkälaisia heitä koskevat, esimerkiksi valtavirtamedian tuottamat käsitykset yleensä ovat. Käsittelen representaatioita lisää seuraavassa luvussa.

5 ”Päähenkilöt” huomion ja samaistumisen kohteina ja representaatioina

Hslotteletubbies-nimeä kantava käyttäjätili on julkaissut tällä hetkellä yli 300 000 tykkäystä saaneen Tiktok-videon (18.6.2023), jossa neljä teletapeiksi pukeutunutta kaverusta hyppii ja huutolaulaa Stylesin tahtiin stadionin takaosassa, kunnes heidät siirretään lähemmäs lavaa heille tuntemattomasta syystä. Ilta päättyy parempaan näkymään lavalle, ja laulaja jopa vaikuttaisi näyttävän videolla heille peukkuja. Kyseiset fanit siis tuntuvat tehneen jotain oikein. Ensinnäkin heillä on sosiaalista pääomaa eli he tuntevat tarpeeksi faneja voidakseen pukeutua hassuihin tiimiasuihin ja video toimii ikään kuin todisteena siitä, että heillä oli yhdessä hauskaa. Toiseksi video edustaa Tiktokin autenttisuuden esittämisen ideaalia, kun sen ensisijaisena kohteena on esiintyjän sijaan tavallisten ihmisten hauskanpito. Heiluva kamera kädessä kuvatulla videolla teletapit eivät näytä pyrkivän sen enempää kauniiseen yhteislauluun kuin harkittuihin tanssiliikkeisiin. Videon sisältö onkin Tiktokille tyypillistä varsin vapaalta vaikuttavaa, jopa humoristista itseilmaisua (Barta & Analbidi 2021: 11–13). Keikalla ja sosiaalisessa mediassa saatu huomio todennäköisesti vahvistaa fanien asemaa vertaistensa silmissä. Aktiivisessa fanitoiminnassa voikin pelkän sosiaalisen jakamisen ja yhdessä luomisen lisäksi olla kysymys itsensä brändäämisestä (Edlom & Karlsson 2021: 129). Kyseiset fanit näyttävät ottaneen ilon irti saamastaan huomiosta, kun he ovat nimenneet käyttäjätilin keikka-asujensa mukaan ja omistaneet sen vastaavanlaisille hassutteluvideoille teletappipuvut päällä.

Teletapit vilahtavat myös toisessa fanivideossa, joka on keskittynyt kuvaamaan katsomon portaissa tunnelmaa nostattavaa, teeman mukaisesti pinkkiin havaijipaitaan ja cowboy-hattuun pukeutunutta fania (@mollyerinsmith: 20.6.2023). Muun yleisön huomio on hänessä ja häntä seurataan hymyillen, taputtaen ja hurraten. Kyseinen fani esiintyy varsin konkreettisesti, kun hän viihdyttää tanssillaan muita katsojia ja kannustaa heiltä reaktioita ravatessaan rappusia ylös alas ennen illan pääesiintyjän nousemista lavalle. Hän saa toiminnalleen lisää hyväksyntää Tiktokissa, jossa videon kuvannut ulkopuolinen fani pyytää apua kyseisen ”legendan” ja ”ikonin” löytämiseen. Keikoilla faneille onkin tyypillistä omaksua arkielämästä poikkeavia ja siihen sopimattomia rooleja (Cavicchi 1998: 89). Tietoisuus tästä voi saada fanit sekä ilmaisemaan itseään vapaammin että osoittamaan arvostusta muiden fanien esittämiä rooleja kohtaan. Konserteissa toisilleen tuntemattomia faneja yhdistää aktiivisen osallistumisen lisäksi odotus samanlaisesta merkityksellisestä kokemuksesta, mikä luo yhteenkuuluvuuden tunnetta fanien välille (Cavicchi 1998: 89–92). Tätä tunnetta ylläpidetään jokapäiväisessä elämässä esimerkiksi internetissä (Cavicchi 1998: 91). Näin ollen tunnustus paikan päällä ja sosiaalisessa mediassa paitsi mahdollisesti lisää yksittäisen fanin huomiopääomaa, myös vahvistaa käsitystä faniyhteisöstä.

Toinen tuntemattoman fanin kuvaama ja kuvatekstissä ”päähenkilön määritelmäksi” julistama fani ei sen sijaan vaikuta esiintyvän sanan varsinaisessa merkityksessä tanssiessaan lavan edessä keikan aikana (@klaudiacloud_: 19.6.2022). Toisaalta hän erottuu muusta yleisöstä, kun hänellä on tavallista enemmän tilaa käytettävänä ja hän myös ottaa sen poikkeuksellisesti haltuun liikkumalla siinä, pyörähtelemällä sekä heiluttamalla käsiään. Tanssi sai paitsi videon kuvanneen fanin huomion, myös yli 200 000 tykkäystä sen katsojilta. Hän siis tuntuu tavoittaneen ilmaisussaan jotain faneja yhdistävää. Konsertit ovatkin yleensä internetissä kommunikoiville faneille mahdollisuus käsittää ja nähdä itsensä ryhmänä (Cavicchi 1998: 165). Kuten todettu, faneja myös yhdistää ajatus siitä, että muiden on mahdollista kokea esitys ja musiikki jaetulla tavalla (Cavicchi 1998: 143). Ehkäpä fanin saama huomio ja tunnustus faniryhmän sisällä kertovat siitä, että muut näkevät itsensä hänen tavassaan esittää faniutta ja päättelevät sen perusteella kokevansa musiikin samalla tavalla. Musiikillinen toiminta antaa kokemuksia siitä, millaisia ideaali henkilökohtainen tai kollektiivinen identiteetti voivat käytännössä olla (Frith 1996b: 123). Kyseisen fanin toiminta puhutteli videon kuvannutta fania, ja sen julkaiseminen ja leviäminen sosiaalisessa mediassa vahvistavat tällaista ideaalifanin käsitystä myös muiden fanien keskuudessa.

Fanius käsitetään usein lahjakulttuuriksi, jossa fanit tuottavat toisilleen fanituksensa kohteesta inspiroituneita sekä alkuperäisiä tekstejä tulkitsevia ja neuvottelevia teoksia. Esimerkiksi fanivideoilla ei pyritä ulkopuolisten hyväksyntään tai laajaan levinneisyyteen, vaan niiden kohderyhmän muodostavat muut fanit. (Chin 2018: 248; Fiske 1992: 39.) Uusia merkityksiä luomalla fanit voivat löytää sekä kulttuurituotteista että toisistaan samaistumisen mahdollisuuksia. Esimerkiksi tanssivideoiden saama laaja huomio voi synnyttää kyseisissä faneissa nähdä ja hyväksytyksi tuleminen tunteita sekä kannustaa muita vastaavanlaiseen itseilmaisuun. Toisaalta tällainen toiminta on myös keino erottautua muista faneista ja jakaa faniryhmää pienempiin kokonaisuuksiin erilaisten tulkintatapojen perusteella (Chin 2018: 249).

Lahjakulttuurin lisäksi faniteokset tekevät ryhmästä saavutettavamman kaikille ja mahdollistavat merkitysten vaihtamisen paitsi sosiaalisten verkostojen sisällä, myös niiden välillä (Jenkins 2018: 18). Jos esimerkiksi Tiktok-algoritmi päättää levittää videota, se voi levitä nopeasti yli tarkoitetun yleisönsä. Siten faneilla on videoita kuvaamalla ja julkaisemalla valtaa vaikuttaa siihen, minkälaisia faniutta he haluavat niiden avulla tuottaa. Kenen tahansa julkaisut voivat ainakin periaatteessa saavuttaa nopeasti laajoja yleisöjä, joten perinteisen käsityksen mukaisten, faniryhmän keskuudessa korkeassa asemassa olevien portinvartija- ja mielipidevaikuttajafanien (ks. esim. Edlom & Karlsson 2021: 129; MacDonald 1998: 138) merkitys lienee pienentynyt. Myös äkkiseltään merkityksettömiltä ja katoavaisilta vaikuttavat teokset synnyttävät tehokkaasti merkityksiä ja keskustelua sekä vahvistavat käsityksiä identiteeteistä (Jenkins 2018: 23). Siten tanssivia faneja kuvaavien Tiktok-

videoiden voi ajatella kantavan ja tuottavan käsityksiä siitä, millaisena fanit itsensä ymmärtävät ja haluavat muille esittää. Nämä representaatiot saavat herkästi näkyvyyttä myös faniryhmän ulkopuolella, minkä voi ajatella korostavan videoiden ja niiden sisältämien esitysten merkityksellisyyttä entisestään.

6 Elämän ja faniuden jaettuja käännekohtia

Musiikki hahmotetaan usein tiiviissä, jopa erottamattomassa yhteydessä henkilökohtaiseen elämään. Se antaa samaistumisen mahdollisuuksia sekä keinoja elämäntarinan ja muistojen jäsentämiseen. Kuten elämään yleensä, myös faniuteen liittyy merkittäviä käännekohtia ja saavutuksia, kuten faniksi tuleminen tai ensimmäinen konsertti. Faniitoimintojen kautta muodostetaan käsitystä itsestä, siis identiteettiä. (Cavicchi 1998: 135–137, 153–154.) Narratiivisuus onkin tärkeää sekä identiteetille että musiikista nauttimiselle, ja musiikin abstraktiuden ajatellaan olevan se, joka mahdollistaa henkilökohtaisten tulkintojen tekemisen (Frith 1996b: 121–122). Musiikki saa eri käyttötarkoituksia ja merkityksiä riippuen siitä, miten se liitetään osaksi omia elämäkokemuksia (Grossberg 1992: 52). Esimerkiksi Tiktokissa julkaistut videot, joissa yksi fani kosii toista (@hummushub: 14.6.2023) tai fanit pyytävät Stylesia paljastamaan tulevan lapsen sukupuolen (@satellitechloe_: 15.6.2023), havainnollistavat tällaisia faniuden ja elämäntarinan kohtaamisia. Kiinnostavaa on se, miten hetket jaetaan yhdessä tuntemattomien kanssa. Esimerkiksi yllätyskosinnan aikana myös ympärillä olevat ihmiset kääntyvät silminnähden positiivisesti yllättyneinä seuraamaan tapahtumaa, ja lopuksi he taputtavat, kiljuvat ja jopa hyppivät iloiten parin suudellessa (@hummushub: 14.6.2023). Videon on kuvatekstin perusteella kuvannut ja julkaissut pariskunnalle tuntematon henkilö ja sen taustalla näkyy, kuinka toisella kännykän esiin ottaneella fanilla oli arvatenkin sama ajatus. Yhtä lailla Stylesin poksauttama, vauvan sukupuolen paljastanut ilmapallo aiheuttaa yleisössä äänekkään reaktion (@satellitechloe_: 15.6.2023). Myös tämän hetken ikuistamisessa on vaihtuvista kuvakulmista päätellen saatu ulkopuolisten apua, ja yli kaksi miljoonaa tykkäystä kertonevat niin ikään tuesta ja yhdessä jakamisesta.

Fanius merkitsee paitsi yhteyttä laulajaan ja tämän musiikkiin, myös fanien keskinäistä pyrkimystä jakaa asioita, olla yhteydessä toisiinsa ja toimia toistensa liittolaisina (Cavicchi 1998: 183). Tämä tulee ilmi paitsi edellä kuvailemistani julkaisuista, myös videosta, jossa Evie-niminen fani pyytää kyltissään Stylesia auttamaan häntä tulemaan kaapista pride-kuukauden kunniaksi (@evievol.6: 13.12.2023). Muut fanit osoittavat tukeaan hurraamisen lisäksi taltioimalla hetken vapaaehtoisesti, ja julkaisu onkin yhdistelmä eri puolilla yleisöä kuvatuista videoista. Kameran kääntäminen liikuttuneeseen Evieen vieruskaverinsa halauksessa kertoo kameran toisella puolella olleen fanin ymmärtäneen, että kyseessä on toiselle henkilökohtaisesti merkityksellinen hetki. Se jaetaan yhdessä osallistumalla aktiivisesti, kuten kannustamalla ja kuvaamalla. Yhteisön ja yhteenkuuluvuuden tunteen rakentaminen vaatii yhteistä vaivannäköä ja toisiinsa suuntautunutta toimintaa, josta tarinankerronta on yksi sekä henkilökohtaisen että ryhmäidentiteetin muodostamisen kannalta tärkeä keino (Cavicchi 1998: 166). Faniien toiminta voidaankin jakaa henkilökohtaiseen merkityksenmuodostukseen sekä näiden merkitysten jakamiseen ja julkilausumiseen (engl. *enunciative productivity*) (Fiske 1992: 38). Tiktok-

julkaisut on mahdollista käsittää videomuotoisiksi tarinoiksi, joissa faniudelle annetut merkitykset laitetaan kiertoon. Siten luodaan yhteyttä muihin faneihin, jotka voivat antaa julkaisuille omia merkityksiään. Tarinankerronnan avulla fanit ymmärtävät kokemukset yhteisiksi, oppivat toisiltaan ja edistävät yhtenäistä käyttäytymistä (Cavicchi 1998: 174). Useimmiten sisällön tuottaminen ymmärretäänkin ennen kaikkea arvon luomiseksi yhdessä sekä tavaksi kokea yhteyttä fanituksen kohteeseen ja muihin faneihin, ei niinkään huomionhakaiseksi statuksen kohottamiseksi (Edlom & Karlsson 2021: 129).

Sekä sukupuolenpaljastus- että kaapistatulovideoista välittyy paitsi fanien keskinäinen vuorovaikutus, myös fanien ja esiintyjän välinen yhteys. Faniutta kuvaillaan erityiseksi tunnesiteeksi ja henkilökohtaisen yhteyden kokemukseksi fanituksen kohteeseen, johon sitoudutaan ja omistaudutaan (Cavicchi 1998: 40–43). Muusikosta tulee joku, jonka puoleen kääntyä, ja suoran yhteyden hetket tämän kanssa esimerkiksi konserteissa ovat tärkeitä faniuden merkityksellistämiseksi (Cavicchi 1998: 89). Näin ollen fanius on ikään kuin yhteyden ylläpitämiseksi tehtyä työtä, joka konkretisoituu ja saa tunnustusta fanituksen kohteen huomioidessa sen. Tämän huomion voi ajatella olevan yhteydessä fanin maineeseen ryhmän sisällä eli symboliseen pääomaan (Chin 2018: 248). Henkilökohtainen merkityksenanto vaikuttaisi kuitenkin olevan ensisijaisessa asemassa Evien kuvaillessa julkaisunsa kuvatekstissä kyseistä hetkeä Wembley-stadionilla elämänsä parhaaksi (@evievol.6: 13.12.2023). Samoin sukupuolenpaljastuksen sekä laulajalta saadun kannustuksen ja lentosuukon jälkeen fanit ovat varsin liikuttuneen ja epäuskoisen näköisiä (@hummushub: 14.6.2023; @satellitechloe_: 15.6.2023). Myös muut pyrkivät vuorovaikutukseen Stylesin kanssa, sillä videoiden taustalla näkyy muitakin fanien tekemiä kylttejä osoituksina omistautuneesta fanittamisesta. Lisäksi esiintyjän kysyessä kysymyksiä Evieltä monet muutkin osallistuvat keskusteluun huutamalla vastauksiaan yleisöstä (@evievol.6: 13.12.2023). Toisaalta vuorovaikutuksen monitasoisuudesta kertoo myös se, että Styles ottaa vitsailemalla koko yleisön huomioon silloinkin, kun huomio on yksittäisessä fanissa.

Samaan tapaan kuin fanit ovat liittolaisia toisilleen, myös Styles pyrkii olemaan faneilleen sellainen ja tähtää turvallisuuden tunteen luomiseen (Banks 2020: 16). Hän esimerkiksi osoittaa Evieta kohtaan kunnioitusta varmistamalla, onko tämä valmis ennen kyltin lukemista (@evievol.6: 13.12.2023). Lisäksi hän kysyy, minkälaista musiikkia Evie toivoisi kaapista tulemisen kunniaksi ja nostaa seuraavan kappaleen aikana lesbolipun ilmaan. Vaikka kyseisen fanin ei ole syytä olettaa pyrkineen toiminnallaan kannan ottamiseen, ajatellaan faneilla yleisesti olevan valtaa painostaa julkisuuden henkilöitä siihen, sillä he ovat taloudellisesti riippuvaisia faniensa tuesta (Jenkins 2018: 24). Stylesin fanit myös usein yllyttävät tätä vaikutusvaltaisen asemansa hyödyntämiseen esimerkiksi tuomalla sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen lippuja konsertteihin (Banks 2020: 16). Henkilökohtaisista merkityksistä tulee kulttuurisesti merkittäviä, kun ne saavat sosiaalista hyväksyntää ja ne jaetaan

(Jenkins 2018: 14–15). Kosinta, sukupuolenpaljastus ja kaapista tuleminen ovat kiistämättä tärkeitä elämäntarinan hahmottamisessa, ja konserttikontekstissa ne saavat uusia käyttötarkoituksia faniuden tarinallistamisessa. Fanikyltit ja muu laulajan kanssa vuorovaikutukseen pyrkiminen voidaan taas tulkita tavoiksi performoida laulajaan ja tämän musiikkiin koettua yhteyttä. Sosiaalisessa mediassa nämä tarinat ja esitykset saavuttavat edelleen uusia yleisöjä, tuottavat ja vahvistavat käsityksiä yksittäisten fanien ja faniryhmän arvoista sekä toisaalta altistuvat uusille merkityksille, joita katsojat videoille ja niiden sisällöille antavat. Siten myös nämä, musiikin merkityksellistämistä havainnollistavat videot voidaan käsittää eräänlaisiksi representaatioiksi siitä, mitä fanit kokevat tärkeäksi ja jakamisen arvoiseksi. Erilaisten ihmisten musiikille antamat merkitykset otetaan avosylin vastaan, kun ne koetaan yhdessä niin keikkapaikalla kuin sosiaalisessa mediassa.

7 Yhteenveto

Tässä tutkielmassa olen tarkastellut faniuden esittämisen tapoja Harry Stylesin *Love on Tour* -kiertueella kuvatuissa Tiktokin fanivideoissa. Julkaisuissa korostuu fanien aktiivinen toimijuus merkityksien muodostamisessa ja niistä neuvottelemisessa. Nämä merkitykset ovat erottamattomassa yhteydessä fanien henkilökohtaiseen elämään ja identiteetteihin, mutta toisaalta ne jaetaan yhdessä toisten fanien kanssa sekä konserteissa että videoiden muodossa sosiaalisessa mediassa. Tällainen faniuden yksilöllinen ja yhteisöllinen performointi ilmenee kiertueen teeman mukaisessa pukeutumisessa, yhteislaulu- ja -tanssiperinteiden luomisessa ja uusintamisessa, fanien pyrkimyksissä päästä vuorovaikutukseen laulajan kanssa sekä elämän käännekohtien tuomisessa keikkakontekstiin ja osaksi faniutta. Myös videoiden julkaiseminen on faniuden aktiivista ylläpitämistä. Tiktok-julkaisut voidaan käsittää tarinankerronnaksi tai fanien itse tuottamaksi tiedoksi, jonka avulla fanit paitsi muistavat ja jakavat hetkiä keikoilta, myös tuottavat itseään koskevia käsityksiä. Koska fanien toiminnassa on mahdollista hahmottaa sekä yksilöllisiä että yhteisöllisiä piirteitä, sen voi ajatella olevan yhteydessä niin henkilökohtaisen identiteetin muodostamiseen ja ilmaisemiseen, kuin yhteisöllisyyden kokemuksen vahvistamiseen sekä paikan päällä konserteissa että sosiaalisessa mediassa. Videoissa käytetyn kielen ja niiden faniryhmälle erityisten sisältöjen perusteella vaikuttaa siltä, että videoissa esitetään omaa fani-identiteettiä ja -ryhmään kuulumista ennen kaikkea muille faneille. Julkaisuilla on kuitenkin mahdollisuus levitä nopeasti laajemmillekin yleisöille ja siten tuottaa representaatioita faneista myös ryhmän ulkopuolisille, siis heille, joista toiminnalla ja esityksillä erottaudutaan.

On kuitenkin muistettava, että fanien aikomusten tutkiminen ei tämän tutkielman aineistolla ja menetelmällä ole mahdollista. Lisäksi vaikka monet videoista tekemäni tulkinnat liittyvät muun muassa identiteettikysymyksiin sekä faniyhteisön rakenteisiin, niiden tarkempi analysointi edellyttäisi toisenlaista tutkimusmenetelmää. Fanien omien äänten ja näkemysten kuunteleminen saattaisikin tuottaa erilaisia ja tarkempia tuloksia esimerkiksi fanihierarkioista, ryhmien sisäisestä statuskilpailusta ja ylipäätään musiikille annetuista merkityksistä. Tarkastelemani fanivideot ovat nimittäin aina faniuden representaatioita, joten niissä korostuvat ymmärrettävästi vain sellaiset faniuden puolet ja käsitykset, jotka ovat laajasti hyväksytyjä ja joita halutaan uusintaa, jakaa ja välittää muille. Fanitutkija Andrea MacDonald (1998: 136) toteaaakin, miten fanius perustuu tasa-arvon, toleranssin ja yhteisöllisyyden ideaaleille, eivätkä fanit yleensä tunnusta hierarkioita. Busse (2017: 177) puolestaan muistuttaa, että sekin on mahdollista, että yksilö ei ole yhteisön silmissä tarpeeksi hyvä fani tai sopiva ryhmän representaatio. Tällaisille faniuden esityksille ei kuitenkaan haluta usein antaa näkyvyyttä, jolloin aktiivinen toimijuus ja merkityksenanto sosiaalisesti hyväksytyine muotoineen korostuu aineistoni kaltaisissa sosiaalisen median julkaisuissa. Olenkin tässä tutkielmassa keskittynyt ennen

kaikkea fanien viestintään, en niinkään syventynyt fanien muodostamaan yhteisöön sinänsä. Muunlaisen toiminnan kartoittaminen vaatisi erilaista aineistoa ja menetelmää tai lukutapaa. Siksi tämän tutkielman perusteella ei kannata vetää liian hätäisiä johtopäätöksiä esimerkiksi hierarkioiden merkityksen pienentymisestä tai yhteisöllisyyden kukoistamisesta.

Toisaalta myös tämän aineiston kohdalla on mahdollisuus kriittisempään luentaan. Esimerkiksi lähestulkoon kaikki videolla näkyvä toiminta ja sen julkaiseminen sosiaalisessa mediassa voidaan tulkita eri pääoman muotojen esityksiksi tai niiden tavoitteluksi, ja siten oman statuksen kohottamiseen ja hierarkiassa kiipeämiseen tähtääväksi toiminnaksi. Cavichhi (1998: 90) kirjoittaakin, miten pelkkä kyvyttömyys osallistua keikalle ja olla osa yleisöä merkitsee faneille usein epäonnistumista, ja toisaalta yleisön jäsenenä oleminen on prosessi, jossa on monia vaatimuksia esimerkiksi tietynlaisen käyttäytymisen suhteen. Tunnistamalla tällaiset säännöt fanit pyrkivät erottautumaan vertaisistaan kerryttämällä erilaisia faniuteen liittyviä taitoja ja tietoa (Hills 2002: 59). Faniuden yhteisöllisyyden kulissin takaa voikin löytyä jotain täysin päinvastaista. Faniudessa on monesti yhtä lailla kysymys elitismistä eli siitä, kuka on tärkeämpi tai ”enemmän” fani. Tällaisen keskustelun käänöpuolelta paljastuu vastaavasti alemmuuden ja riittämättömyyden tunteita. Faniuteen kuuluukin jatkuvaa neuvottelua ja toisaalta pyrkimystä päästä takaisin yhteisymmärrykseen. (Cavichhi 1998: 106–107.) Vaikka tällaiset kriittisemmät tulkinnat ovat mahdollisia, ne eivät välity aineistosta suoraan, kun faniuden varjopuolia ei tunnusteta tai niitä ei haluta uusintaa.

Lisäksi fanit toimivat erottamattomana osana musiikkiteollisuutta, mikä mahdollistaa fanien esitysten ja toiminnan lukemisen osana sen koneistoa. Fanien rajallisten toimintamahdollisuuksien ohella myös musiikin voimaan voidaan suhtautua varauksella. Media- ja musiikintutkija David Hesmondhalgh (2008: 330) esittää, miten musiikista on kirjoitettu ensi sijassa positiivisena resurssina identiteetin rakentamiseen, elämän rikastuttamiseen ja toimijuuden kokemiseen. Hän muistuttaa, että musiikki ei kuitenkaan ole negatiivisista sosiaalisista voimista riippumatonta, jolloin myös identiteetin muodostaminen ja itsensä ilmaiseminen sen avulla voivat saada arveluttavia muotoja. Tällainen lähestymistapa mahdollistaa esimerkiksi sen, että fanien pukeutumisen voi tulkita olevan yhteydessä kuluttamisen tukemiseen ja konserteissa käymisen olevan puolestaan todiste yksilön kyvystä nauttia elämästä ja kokea suuria tunteita. Hesmondhalgh argumentoi, että musiikkia voidaan samanaikaisesti käyttää identiteetin rakentamiseen ja esimerkiksi statuskilpailuun, ja että nämä tulkintatavat eivät ole toisiaan poissulkevia. (Hesmondhalgh 2008: 333–342.)

Koska tutkimuskohteenani ovat suosituksen poptähden fanit, kriittinen luenta heidän rajatuista toiminta- ja vaikuttamismahdollisuuksistaan olisi ollut melko helppo valinta. Halusin kuitenkin tarkastella faniutta aktiivisena ja merkityksiä tuottavana toimintana, koska Stylesin fanien kohdalla tällainen

näkökulma vaikuttaa toistaiseksi puuttuvan lähes kokonaan niin akateemisesta tutkimuksesta kuin mediadiskurssista. Lisäksi fanien aktiivisuus tulee vahvasti ilmi aineistostani sekä sisältönsä että formaattinsa puolesta, kun fanit ovat toimijoita sekä videoissa että niiden takana. Tällainen tulkinta on painottunut myös aiemmassa tutkimuksessa, jolloin sitä tukevaa kirjallisuutta oli vaivatonta löytää ja hyödyntää tutkielmassani. Tämä opinnäytetyö on lisännyt tietoa siitä, millä tavoin Harry Stylesin fanit performoivat faniutta Tiktok-videoissaan, kenelle he sitä todennäköisesti tekevät ja mihin he videoissa näkyvillä performatiiveilla ja representaatioilla mahdollisesti pyrkivät. Yhteen tulkintaan keskittyminen tuottaa tietynlaista kuvaa faniuden performatiivisuudesta. Eri tutkimusasetelmilla saatavat, todennäköisesti erilaiset tulokset edistäisivät entistä monipuolisemman ymmärryksen muodostumista paitsi kyseisestä tutkimuskohteesta, myös tyypillisistä ja ajankohtaisista faniuden esittämisen tavoista ylipäätään.

Lähteet

Tutkimusaineisto

- @caldarby <https://vm.tiktok.com/ZGeMJ3oqo/> 18.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @ebonyearle <https://vm.tiktok.com/ZGeMJvH7L/> 14.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @evievol.6 <https://vm.tiktok.com/ZGeMeL77m/> 13.12.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @georgiashepherd <https://vm.tiktok.com/ZGeMJEXML/> 19.6.2022. (katsottu 18.2.2024).
- @gigscatcher <https://vm.tiktok.com/ZGeMJ3N2T/> 15.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @hslotteletubbies <https://vm.tiktok.com/ZGeMeRV6Y/> 18.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @hummushub <https://vm.tiktok.com/ZGeMJvyAG/> 14.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @klaudiacloud <https://vm.tiktok.com/ZGeMJcAnM/> 19.6.2022. (katsottu 18.2.2024).
- @mollyerinsmith <https://vm.tiktok.com/ZGeMe68hj/> 20.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @riminitate <https://vm.tiktok.com/ZGeMe1vqw/> 17.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @rubymaypayne <https://vm.tiktok.com/ZGeMJvjQa/> 15.6.2023. (katsottu 18.2.2024).
- @satellitechloe_ <https://vm.tiktok.com/ZGeMe27Xg/> 15.6.2023. (katsottu 18.2.2024).

Tutkimuskirjallisuus

- Banks, Hannah Joyce (2020) “Adored Pop Star or Freaky Artiste: The Evolution of Harry Styles”. *Social Alternatives*, 39:4, 12–18.
- Barta, Kristen & Andalibi, Nazanin (2021) “Constructing Authenticity on TikTok: Social Norms and Social Support on the ‘Fun’ Platform”. *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*, 5:CSCW2, 1–29. <https://doi.org/10.1145/3479574>
- Berrière, Louise & Finkel, Rebecca (2020) “The Material Culture of Music Festival Fandoms”. *European Journal of Cultural Studies* 25:2, 479–497. <https://doi.org/10.1177/1367549420973211>
- Bourdieu, Pierre (1986) “The Forms of Capital”. *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. Toim. John G. Richardson. New York: Greenwood Press, 241–258.
- Brummett, Barry (2019) *Techniques of Close Reading*. Lontoo: Sage.
- Brusila, Johannes (2013) “Konstruktionismi etnomusikologisena näkökulmana”. *Musiikki kulttuurina*. Toim. Elina Seye & Pirkko Moisala. Helsinki: Suomen etnomusikologinen seura, 137–152.
- Busse, Kristina (2017) “Geek Hierarchies, Boundary Policing, and the Gendering of the Good Fan”. *Framing Fan Fiction: Literary and Social Practices in Fan Fiction Communities*. Iowa: University of Iowa Press, 177–196.
- Butler, Judith (2006) *Hankala sukupuoli*. Suom. Tuija Pulkkinen & Leena-Maija Rossi. Helsinki:

Gaudeamus.

- Cavicchi, Daniel (1998) *Tramps like us: Music and meaning among Springsteen fans*. Oxford: Oxford University Press.
- Chin, Bertha. (2018). "It's about who you know: Social capital, hierarchies and fandom". A *Companion to Media Fandom and Fan Studies*. Toim. Paul Booth. Hoboken: John Wiley & Sons, 243–255. <https://doi.org/10.1002/9781119237211.ch15>
- Coleman, Renita & Lyons, Annie (2023) "Stereotypes in media representations of boy bands and their fans". *Journalism*. <https://doi.org/10.1177/14648849231183812>
- Coulter, Andi (2022). "Marketing Agile Artists: How Music Labels Can Leverage TikTok's Virality". *Journal of the Music and Entertainment Industry Educators Association*, 22:1, 135–161. <https://doi.org/10.25101/22.5>
- Edlom, Jessica & Karlsson, Jenny (2021) "Keep the Fire Burning: Exploring the Hierarchies of Music Fandom and the Motivations of Superfans". *Media and Communication*, 9:3, 123–132. <https://doi.org/10.17645/mac.v9i3.4013>
- Feasey, Rebecca (2017) "Masculinit(ies) and the Male Celebrity Feminist". *Men and Masculinities*, 20:3, 283–293. <https://doi.org/10.1177/1097184X17718587>
- Fiske, John (1992) "The Cultural Economy of Fandom". *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media*. Toim. Lisa A. Lewis. London: Routledge, 30–49.
- Frith, Simon (1996a) "Performance". *Performing Rites: On the Value of Popular Music*. Oxford: Oxford University Press, 203–225.
- Frith, Simon (1996b) "Music and Identity". *Questions of Cultural Identity*. Toim. Stuart Hall & Paul du Gay. Lontoo: Sage, 108–127.
- Grossberg, Lawrence (1992) "Is There a Fan in the House?: The Affective Sensibility of Fandom". *The Adoring Audience: Fan Culture and Popular Media*. Toim. Lisa A. Lewis. London: Routledge, 50–65.
- Hesmondhalgh, Daniel (2008). "Towards a critical understanding of music, emotion and self-identity". *Consumption, Markets and Culture* 11:4, 329–343. <https://doi.org/10.1080/10253860802391334>
- Hall, Stuart (1996) "Introduction: Who Needs 'Identity'?" *Questions of Cultural Identity*. Toim. Stuart Hall & Paul du Gay. Lontoo: Sage, 1–17.
- Hills, Matt (2002) "Fan cultures between community and hierarchy". *Fan Cultures*. Toim. Matt Hills. London: Routledge, 46–64.
- Jenkins, Henry (2018) "Fandom, Negotiation, and Participatory Culture". *A Companion to Media Fandom and Fan Studies*. Toim. Paul Booth. Hoboken: John Wiley & Sons, 11–26. <https://doi.org/10.1002/9781119237211.ch1>
- Juhila, Kirsi (2023a) "Koodaaminen". *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Toim. Jaana Vuori.

- Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/koodaaminen/> (luettu 30.1.2024).
- Juhila, Kirsi (2023b) ”Teemoittelu”. *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Toim. Jaana Vuori. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/> (luettu 30.1.2024).
- Kytö, Meri (2011) “We are the rebellious voice of the terraces, we are Çarşı’: constructing a football supporter group through sound”, *Soccer & Society*, 12:1, 77–93. <https://doi.org/10.1080/14660970.2011.530474>
- MacDonald, Andrea (1998) “Uncertain Utopia: Science Fiction Media Fandom & Computer Mediated Communication”. *Theorizing Fandom: fans, subculture, and identity*. Toim. Cheryl Harris & Alison Alexander. New York: Hampton Press, 131–152.
- Pradhan, Aagya (2023) ”Harry Styles Wembley Stadium review: a triumphant return for the solo star”. *Gay Times*, 19.6.2023. <https://www.gaytimes.co.uk/music/harry-styles-wembley-stadium-review/> (luettu 30.1.2024).
- Richardson, John (2017) ”Lähiluku ja kehystäminen ekokriittisessä musiikintutkimuksessa: pohdintoja musiikin kokemuspohjaisen kulttuurianalyysin lähtökohdista”. *Etnomusikologian vuosikirja* 29, 1–33. <https://doi.org/10.23985/evk.60949>
- Rossi, Leena-Maija (2010) ”Esityksiä, edustamista ja eroja: representaatio on politiikkaa”. *Muuttuva sukupuoli: seksuaalisuuden, luokan ja värin politiikkaa*. Helsinki: Gaudeamus, 72–90.
- Salomaa, Elina (2016) ”Livetviittaaminen jalkapallon MM-kisojen mediaspektaakkelissa: sosiaalisen television faniutuva yleisö”. *Media & viestintä* 39:3, 137–160.
<https://doi.org/10.23983/mv.61418>
- Thornton, Sarah (1995) ”The Distinctions of Cultures Without Distinction” *Club Cultures*. Cambridge: Blackwell Publishers, 1–25.
- Vuori, Jaana (2023) ”Laadullinen sisällönanalyysi”. *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Toim. Jaana Vuori. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallonanalyysi/> (luettu 10.11.2023).
- Williams, Sophie (2022) ”Harry Styles live in London: a powerful, inclusive and celebratory pop carnival”. *NME*, 20.6.2022. <https://www.nme.com/reviews/live/harry-styles-live-in-london-wembley-harrys-house-photos-setlist-3251190> (luettu 30.1.2024).